

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENATUL

LEGE

**privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea
tehnologică și inovare**

Senatul adoptă prezentul proiect de lege

Capitolul I
Dispoziții generale

Art.1.- (1) Etica în activitățile de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de inovare, denumite în continuare *activități de cercetare-dezvoltare*, se bazează pe un ansamblu de principii morale și de proceduri destinate acestora.

(2) Acceptarea și respectarea principiilor morale determină buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare.

(3) Principiile generale de etică sunt reunite în Codul de etică și deontologie profesională a personalului de cercetare-dezvoltare.

Art.2.- (1) Buna conduită în activitatea de cercetare - dezvoltare trebuie să se desfășoare în respect față de ființa și demnitatea umană și față de suferința animalelor, care trebuie prevenită sau redusă la minimum. Sunt interzise cercetările care implică:

a) clonarea umană în scopuri terapeutice sau de reproducere;

- b) modificarea genomului uman;
- c) crearea de embrioni umani pentru scopuri de cercetare sau pentru procurare de celule de bază, inclusiv prin transfer de nucleu al celulelor;
- d) utilizarea embrionilor umani sau a celulelor de bază embrionice pentru orice alte scopuri în afara păstrării în bănci specializate sau a utilizării în culturi izolate.

(2) Buna conduită în cercetare-dezvoltare trebuie să se desfășoare cu ocrotirea și refacerea mediului natural și a echilibrului ecologic, asigurând protecția acestora față de eventualele agresiuni produse de știință și tehnologie.

(3) Buna conduită în cercetare-dezvoltare presupune integritate morală, profesionalism și onestitate, prin excluderea fraudei în știință și a altor acțiuni ca:

- a) ascunderea sau înlăturarea rezultatelor nedorite;
- b) confectionarea de rezultate;
- c) înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- d) interpretarea deliberat distorsionată a rezultatelor și deformarea concluziilor;
- e) plagierea rezultatelor sau a publicațiilor altor autori;
- f) prezentarea deliberat deformată a rezultatelor altor cercetători;
- g) neatribuirea corectă a paternității unei lucrări;
- h) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare;
- i) nedezvăluirea conflictelor de interese;
- j) deturnarea intenționată și neautorizată a fondurilor de cercetare;
- k) neînregistrarea și/sau nestocarea rezultatelor, precum și înregistrarea și/sau stocarea eronată a rezultatelor;
- l) lipsa de informare a echipei de cercetare, înaintea începerii proiectului, cu privire la: drepturi salariale, răspunderi, coautorat, drepturi asupra rezultatelor cercetărilor, surse de finanțare și asocieri;
- m) lipsa de obiectivitate în evaluări și nerespectarea condițiilor de confidențialitate;
- n) complicitatea sau complacerea în acțiuni necinstite.

(4) Personalul de cercetare-dezvoltare are obligația de a atinge și a menține standarde ridicate ale onestității intelectuale, ale principiilor etice de dreptate și adevăr.

(5) Personalul de cercetare-dezvoltare are responsabilități conform legislației în domeniu și codurilor profesionale în cercetările pe subiecți umani, în folosirea animalelor pentru experimente și în protecția mediului.

(6) Buna conduită în cercetare-dezvoltare se desfășoară în acord cu reglementările internaționale din domeniu, cu legislația Uniunii Europene și cu regulile de etică ale programelor de cercetare științifică ale acesteia.

Art.3.- Datele contradictorii, diferențele de concepție experimentală sau de practică, diferențele de interpretare sau de judecată a datelor, diferențele de opinie sunt factori specifici cercetării-dezvoltării și nu constituie abateri de la buna conduită.

Art.4.- În sensul prezentei legi, următorii termeni sunt definiți astfel:

a) *fraudă în știință* - acțiunea făcută în mod deliberat prin confectionarea, falsificarea sau plagierea în propunerea, realizarea, analizarea sau în raportarea activităților de cercetare-dezvoltare, cu scopul de a înșela comunitatea științifică;

b) *confectionare de date* - înregistrarea și prezentarea unor date din imaginație, date care nu sunt obținute prin metodele de lucru prezentate în cercetare;

c) *falsificare* - măsluirea materialelor de cercetare, a echipamentelor, proceselor sau rezultatelor; omiterea unor date sau rezultate de natură a deforma rezultatele cercetării;

d) *plagiat* - însușirea ideilor, proceselor, rezultatelor sau cuvintelor unei persoane, fără acordul acesteia, indiferent de calea prin care acestea au fost obținute;

e) *conflict de interese* - situația de incompatibilitate în care se află o persoană care are un interes personal ce influențează imparțialitatea și obiectivitatea activităților sale în evaluarea, monitorizarea, realizarea și raportarea activităților de cercetare-dezvoltare; interesul personal include orice avantaj pentru persoana în cauză, soțul/soția, rude ori afini, până la gradul al patrulea inclusiv, sau pentru instituția din care face parte.

Capitolul II

Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării

Art.5.- (1) Pentru gestionarea politicilor legate de conduita în sistemul național de cercetare-dezvoltare pe baza principiilor morale care trebuie să guverneze știința, pentru coordonarea și monitorizarea aplicării normelor de conduită morală și profesională, se înființează Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, denumit în continuare *Consiliul Național de Etică*, pe lângă Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, ca organism consultativ, fără personalitate juridică, de dezbateră, de reflecție și de avizare a problemelor etice ridicate de procesul de cunoaștere.

(2) Componenta și regulamentul de organizare și funcționare se stabilesc prin ordin al ministrului educației, cercetării și tineretului, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(3) Membrii Consiliului Național de Etică trebuie să fie persoane cu activitate recunoscută în domeniu: academicieni, profesori universitari, cercetători științifici principali gradul I, funcționari publici, reprezentanți ai autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare și ai altor ordonatori principali de credite care au în subordine și/sau în coordonare unități de cercetare-dezvoltare.

(4) Pentru activitatea desfășurată, membrii Consiliului Național de Etică sunt remunerați de către Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului la nivelul gradului profesional cel mai mare din activitatea de cercetare-dezvoltare, stabilit pentru unitățile bugetare, în funcție de orele efectiv lucrate.

Art.6.- Consiliul Național de Etică are următoarele atribuții:

a) stabilește principiile etice specifice diferitelor domenii de cercetare-dezvoltare;

b) elaborează Codul de etică și deontologie profesională a personalului de cercetare-dezvoltare și codurile pe domenii de activitate;

c) stabilește procedurile specifice de urmat în cazul apariției unei conduite necorespunzătoare;

d) avizează din punct de vedere etic Planul național de cercetare-dezvoltare și părțile componente ale acestuia, planurile sectoriale, programele-nucleu și orice alt program sau plan, inclusiv de valorificare a rezultatelor;

e) avizează din punct de vedere etic proiectele de cercetare-dezvoltare realizate în cooperare internațională sau în cadrul programelor europene;

f) urmărește aplicarea și respectarea de către unitățile și instituțiile de cercetare-dezvoltare, precum și de către personalul de cercetare-dezvoltare a dispozițiilor legale referitoare la normele de conduită morală și profesională;

g) formulează opinii și recomandări în legătură cu problemele de natură etică ridicate de evoluția științei și a cunoașterii;

h) asigură cooperarea internațională a României în domeniu;

i) analizează cazurile sesizate referitoare la încălcarea regulilor de bună conduită;

j) face recomandări de soluționare și/sau de aplicare a sancțiunilor.

Art.7.- (1) Consiliul Național de Etică își desfășoară activitatea în plen și în comisii de etică pe domenii de știință și tehnologie, cu statut permanent sau temporar.

(2) Consiliul Național de Etică poate avea comisii de etică, cu statut permanent, pentru:

a) științe socio-umaniste;

b) științe legate de lumea viului;

c) științe exacte și tehnice.

(3) Consiliul Național de Etică are un aparat propriu de lucru și, atunci când este cazul, poate apela la experți.

Capitolul III **Comisiile instituționale de etică**

Art.8.- (1) Unitățile și instituțiile care fac parte din sistemul național de cercetare-dezvoltare, unitățile și/sau instituțiile care conduc programe de cercetare-dezvoltare, precum și unitățile care asigură valorificarea rezultatelor sunt responsabile pentru respectarea normelor și a valorilor etice în cercetare-dezvoltare.

(2) În cadrul unităților și al instituțiilor prevăzute la alin.(1) se înființează comisii instituționale de etică, pe lângă consiliile științifice sau, după caz, pe lângă consiliile de administrație.

(3) Comisiile instituționale de etică sunt obligatorii pentru unitățile și instituțiile de cercetare științifică și pentru instituțiile de învățământ superior care solicită autorizarea/acreditarea sau finanțarea unor teme/proiecte din fonduri publice.

(4) Componenta comisiilor instituționale de etică este propusă de consiliile științifice sau, după caz, de consiliile de administrație și se aprobă prin ordin al conducătorului instituției sau al unității.

Art. 9. - Atribuțiile comisiilor instituționale de etică sunt următoarele:

a) propun spre adoptare conducerii instituției sau unității codul specific instituțional de bună conduită în cercetare-dezvoltare, pe baza Codului de etică și deontologie profesională a personalului de cercetare-dezvoltare;

b) avizează din punct de vedere etic proiectele de cercetare-dezvoltare și de valorificare, începând cu etapa de lansare a acestora;

c) urmăresc în cadrul instituției sau al unității respectarea principiilor de bună practică cuprinse în codurile de etică;

d) cercetează cazurile de abateri de la etica profesională și propun conducerii instituției sau unității măsurile necesare;

e) asigură diseminarea informațiilor legate de etica în știință.

Art.10.- Instituțiile și unitățile de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare care fac parte din sistemul național de cercetare-dezvoltare, precum și instituțiile de învățământ superior trebuie să formuleze politici clare în domeniul managementului proprietății intelectuale, al publicațiilor și dreptului de autor, în păstrarea confidențialității și în evitarea conflictelor de interese.

Art.11.- (1) În cazul abaterilor de la buna conduită, procedura urmată de comisiile instituționale de etică, pe baza existenței unei sesizări scrise, cu autor cunoscut și însoțită de dovezi, cuprinde următoarele etape:

a) informarea în scris a persoanei/persoanelor incriminate cu privire la începerea anchetei, motivele și dovezile existente;

b) desfășurarea corectă și rapidă a anchetei propriu-zise;

c) formularea de recomandări către conducătorul instituției sau al unității.

(2) Termenul de răspuns la sesizare este de maximum 30 de zile de la începerea anchetei. Persoana găsită vinovată de către comisia instituțională de etică poate să se adreseze Consiliului Național de Etică. Consiliul Național de Etică verifică contestația și stabilește în termen de 30 de zile verdictul, propunerile și recomandările către conducătorul instituției sau unității.

(3) Pentru analizarea contestației, membrii Consiliului Național de Etică au acces la acele documente ale instituției sau ale unității care sunt legate de acuzațiile ce urmează a fi verificate.

Art.12.- (1) Evaluarea din punct de vedere etic a proiectelor de cercetare-dezvoltare cuprinde în mod obligatoriu verificarea conformității proiectelor respective cu reglementările de etică general aplicabile și cu reglementările de etică specifice, interne și internaționale, aplicabile pentru cercetarea respectivă și care trebuie specificate explicit în proiect.

(2) Reglementările general aplicabile se referă la protecția persoanei umane, a animalelor și a mediului.

(3) Reglementările de etică general aplicabile cu privire la protecția persoanelor se referă la:

- a) utilizarea embrionilor umani, ca și a altor mostre biologice umane;
- b) utilizarea pentru teste clinice a persoanelor care nu își pot da acordul, în special a copiilor, a femeilor gravide, a voluntarilor sănătoși;
- c) utilizarea datelor personale pentru bănci biologice, inclusiv pentru bănci de gene;
- d) protecția datelor personale.

Art.13.- Pentru abaterile de la buna conduită în cercetare-dezvoltare se aplică sancțiunile disciplinare prevăzute în Codul de etică și deontologie profesională a personalului de cercetare-dezvoltare, precum și sancțiunile prevăzute în Legea nr. 64/1991 privind brevetele de invenție, republicată, în Legea nr. 129/1992 privind protecția desenelor și modelelor industriale, republicată, și în Legea nr.8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare.

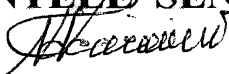
CAPITOLUL IV**Dispoziții finale**

Art. 14.- Codul de etică și deontologie profesională a personalului de cercetare - dezvoltare și codurile etice pe domenii ale cercetării se elaborează de Consiliul Național de Etică, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, și se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

Art.15.- Prezenta lege intră în vigoare la 60 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Acest proiect de lege a fost adoptat de Senat în sesiunea din 26 iunie 2003, cu respectarea prevederilor articolului 74 alineatul (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI

Nicolae Văcăroiu